ఆశలు - శాస్త్రాలు

'యస్. వివేకానంద్

"ఏమండోయి కవిగారు—!" అన్న పిలుపు విన్పించటంతో రోడ్డుమీద నడుస్తున్న శ్రీధరం ఓ క్షణం సేపు నిలబడి తాపీగా వెనక్కుతిరిగి చూచాడు.

"ఏరా గురూ! రోడ్డుమీద నడుస్తున్నప్పుడు కూడ అంత పరధ్యానమైతే యెట్లా?— అప్పటికీ మూడు మార్లు గొంతు చించుకుని పిలిస్తేనే గాని పలక్కపోతివి." అంటూ గబగబా దగ్గరికివచ్చాడు భారవి.

"ఇంతకూ ఏమిటి విషయా" అన్నట్లు భారవి కళ్ళల్లోకి చూస్తున్న శ్రీధరాన్ని 'వరే అబ్బాయి అంతతొందరైతే యెట్లా?!—' అని భుజం తట్టి ప్రక్కనేవున్న హోటల్లోకి నడిపించాడు.

పాతికేళ్ళయినా పూర్తిగ నిండని శ్రీధరం పూర్తి పాతకాలపు ఛాందస కవిలాగ అవుపిస్తాడు పైకి. తనవేషధారణలోనే, వీడొక కవిగాబోలని అందరు అనుకోవాలని వాడి ఆశ—

బిస్కటు రంగు సిల్కులాల్చి, మధ్య పాపిటి, కళ్ళకు జోడు, భుజాలమీద వల్లెవాటుగా వ్రేలాడే కాఫీరంగు కాశ్మీరు శాలువ (చౌకరకంది), అదీవాడి అలంకారం. (కాని బి సి. నాటి సంగీతం మాష్టారులావున్నాడని వాడికేం తెలుసు.)

శ్రీధరం అలంకారం ద్వారా ఒక కవిలాగు కన్పించటమేగాకుండా, పలుకరించిన ప్రతివాడితో తలనొప్పి పుట్టించే కేవలం గ్రాంధికం సంభాషిస్తాడు.

ఆనాటి శ్రీనాధుడెంత?— తిక్కనెంత? అనేశక్తి లేకపోయినా, ఛందస్సుతోగూడి, క్రమబద్ధంగావుండే కాసిని పద్యాలు, బోలెడుగేయాలు వ్రాసాడు. కాని తనొక గొప్ప కవిలాగ ప్రస్తుత ఆంధ్రదేశంలో పరిగణింపబడి వన్నెకెక్కాలని, కక్కుర్తిపడే అలవాటు శ్రీధరంలో అంకురించింది. అదే బలీయమైన ఆశగా వాడిలో జీర్ణించుకుపోయింది.

కాలేజిలో చదివేరోజులనుండి, కన్పించిన తెల్లకాగితాన్నల్లా నలుపు చేయటం వాడి అలవాటు. ప్రతినోట్సులోను ఏ విరహ గీతమో, విలాపగేయమో కన్పిస్తుంది. ఖర్మం, వో గరల్ స్టూడెంటు యే విషయంగురించయినా పలుకరించటం జరిగితే "బాలామణీ! తమనామధేయం బెయ్యది? వన్నివిధంబుగ పలుకరించుటలో గల భావంబు విశదంబు చేయుడీ!!—" అంటు వెధవమొహం పెట్టేవాడు.

శ్రీధరం నిజానికి కాస్త కూస్త సాధన చేసి ఒక రచయిత కోవలోకి వచ్చాడనే చెప్పవచ్చు. కాని వాడు ఆశించినంతగా పత్రికా ప్రచురణల ద్వారా

వాడి రచనలకు ప్రోత్సాహం కన్పించక పోవడంతో, నిరుత్సాహ పడ్డాడనే చెప్పాలి.! అప్పటికి రచయితగ తనక్కావలసిన 'భైరాగి చిట్కాలన్నీ కరతలామలకం చేసుకున్నాడు— చివరకు తనొక 'నశీబు' లేని కవిని గాబోలని అప్పుడప్పుడు వాడిలో వాడు గొణుక్కుంటు వుంటాడు.

క్రొత్త కథ వ్రాసినప్పుడల్లా పదిమంది ఫ్రెండ్సును పోగుజేసి వినిపిస్తాడు. వద్దుమొర్రోని వచ్చిన వారంతా వాడికద వినేందుకు అభ్యంతరం చెప్పినా, వాళ్ళను కాఫీతో సత్కరించి, వలసిన వారికి 'ఆస్ప్రో' తెప్పించి మరీ విన్పించేవాడు ఇంతా చేసిన తరువాత 'నీపథ ఏడిసినట్టుంది! ఇలాటి రచనలు వ్రాయమని యెవరు ఏడిచార'ని అంటే శ్రీధరంగాడి మనస్సెక్కడ నొచ్చు కుంటుం దోనని "చాలా బావుందోయి నీకథ! అసలీమధ్య ఇలాంటి రచనలకే పత్రికలవారు ప్రోత్సాహం యిస్తున్నారు మామాటవిని ఏపోటీ కైనా పంపించు. ప్రథమ బహుమతి తప్పకుండ నీకే వస్తుంది!" అని వూరడించటంతో పొంగిపోయేవాడు

ఎక్కడో, యే గురుకులంలోనోపుట్టి, వున్నతోన్నత పరిమాణాలను అందుకోవలసిన శ్రీధరం, ఖర్మగాలి చివరకు గుమస్తాగిరి చేయాల్సివచ్చింది ఓరోజున వాడి రూమ్మేట్సుతో బాతాఖాని కొడుతూ నేటి రచనలను, రచయితలను విమర్శించి ఆ— ఏముందోయ్ ప్రతిరచయితా స్త్రీ పాత్రగాని, ప్రేమ సన్నివేశాలు గాని లేకుండా కథలే వ్రాయటం లేదు అసలు కొత్తపంథాలో వ్రాయాలంటే వాళ్ళ చేతనేమౌతుంది? అంటూ తన అక్కసు వెళ్ళబోశాడు మళ్ళాతన సహజ ధోరణిలో, వరే రావు! నిజానికి మనం చదివే ప్రతి కథలోను "సునందినిని సుబ్బారావు బస్టాండులో కలుసుకున్నాడు, అర్ధ రాత్రిపూట మెట్రిక్ చదివే మాష్టారమ్మాయి పక్కయింటి రవిగాడి అందం చూచి, వరించి గదిలో జొరబడ్డది, లేదా, వాసంతి మల్లెపూల పందిరి క్రింద పేపరు చదువుతూ పడుకుంటే, శేఖరం ముద్దెట్టుకో బోయాడు." అన్నీ యిలాంటి 'సిల్లీ' సన్నివేశాలే గదుటోయ్ అంటు వుక్రోషంతో మాట్లాడి కళ్లల్లో నీరు నింపుకునేవాడు.

పాపం వాడి బేలహృదయానికి ఫ్రెండ్సు జాలిపడి ఓదారుస్తు 'వరే అబ్బాయ్! దేనికైనా కాలం కలసిరావాలోయ్. నువ్వు మాత్రం ఏం చేయగలవు చెప్పు?! నువ్వు వ్రాసే ప్రతికథలోను, గేయం లోను ఏదో కొత్తదనం వున్నా, పత్రికలవారిని ఆకట్టుకునే, ఆకర్షణీయమైన అసలు సిసలైన చమక్కు' లేవీ వారికి కన్పించటంలేదేమో! పాపం తిరుగు టపాలోనే రఫీమని నీ రచనలన్నీ తిరిగొస్తున్నాయ్ ఎందుకైనామంచిది, గుండె ధైర్యం తెచ్చుకుని ఇలాగే 'ట్రయ్' చేస్తూవుండు. నీకూ ఓనాటికి 'స్టార్' తిరిగి గుడ్డేటున ఓ కథగాని, గేయంగాని పడటం జరిగితే నీకూ అదృష్టం తిరగవచ్చు! ఇక నువ్వు ఏ చెత్తరచన పంపినా పంపక పోయినా, 'మీ కథలను ప్రచురించవలసినదిగా పాఠకులనుండి జాబులొస్తున్నాయంటూ' పత్రికల వారే నీవెంట బడతారు!! అంటూ వారి అమూల్యమైన సలహాలతో శ్రీధరాన్ని ఓదార్చారు.

ఆసలీరోజుల్లో ప్రతివ్యక్తి లోను ఓవిచిత్రమైన మనస్తత్వం కన్పిస్తూవుంటుంది. తనొకరచయిత కావాలని, లేదా వెండితెరమీద తన ముఖం కన్పించాలని, కాకపోతే రేడియోద్వారా తన కంఠాన్ని శ్రోతలకు విన్పించి తను తరించాలనీ! ఈ మూడు కోరికలు బలీయంగా పీఠం వేసుకున్నాయి..

పైన చెప్పిన మూడురకాల్లో మొదటికోవకు చెందినవాడు శ్రీధరం వాడిని చూచిన ప్రతివాడు "వరేయి! ప్రఖ్యాత రచయిత!! మొన్న కథలపోటీలో బహుమతి గెల్చుకుంది వీడే! నిన్న సన్మానం జరిగిందికూడ ఈయనకే!!—" అని అనుకోవాలని, అక్కడితో యెక్కడలేని పేరు ప్రఖ్యాతులు వాడిని ఆకాశానికి తీసుకెళ్లాలనీ, లేకపోతే వాడిని చూచిన ప్రతి అమ్మాయి ఆమెకై ఆమే చిరునవ్వుతో పలుకరిస్తు "మీ కథలెంత చమత్కారంగా వుంటాయండీ! మీ రచనలు నన్నెంతగానో ఆకర్షించాయి! మీ ఆటోగ్రాఫ్ గాని, ఫోటోగాని ఇస్తారా! నా ఆల్బమ్‌లో దాచుకుంటాను, మిమ్మల్నే ఆరాధిస్తాను ప్రేమిస్తాను." అనంటూ వాడిచుట్టు తిరిగి, వాడిని పొగిడేయాలని శ్రీధరం ఆశలు కాని వాడి ఆశలన్ని హాస్యాస్పదమవుతున్నందుకు ఫ్రెండ్సంతా విచారిస్తుంటారు

ఇంతకు, అసలు విషయానికి వద్దాం! అలా హోటల్లోకి లాక్కెళ్ళిన శ్రీధరాన్ని, భారవి భారంగా బైటికి తీసుకొచ్చి, ఓ సిగరెట్టు కొని పెట్టి, "ఒరేయ్ శ్రీధరం! నీరూముకెళ్దాం పద!! అక్కడ తీరుబడిగ మాట్లాడు కోవచ్చు! ఇక్కడైతే పదిమంది వింటారు" అనటంతో ఇద్దరూ నడకవేగం హెచ్చించారు

అప్పటికి రాత్రి ఏడుగంటలవుతూంది రూము తాళం తీసి లోపలికి వచ్చి, లైటు వేశాడు శ్రీధరం. వాల్చివున్న ఈజీచైరులో భారవి కూర్చుంటూ ప్రక్కనే వున్న 'కాంపుకాటు' మీద కూర్చోమన్నాడు శ్రీధరాన్ని.

'ఇంతకూ ఏమిట్రా అసలు విషయం?' ఉండబట్టలేక అడిగాడు శ్రీధరం. 'ఆగవోయ్! కాస్సేపు తిన్నగ నన్ను వూపిరి పీల్చుకోని! నీవెధవ గదిలోకి కనీసం మంచి గాలి అయినారాదు' అంటూ తాపీగా సిగరెట్టు ముట్టించాడు.

శ్రీధరంలో ఆతృత యెక్కువగా నారంభించిది. ఏం చెబుతాడనే ఆపేక్షతో భారవి ముఖంలోకి కళ్ళార్పకుండా చూస్తున్నాడు, ఆశగా!

"ఒరేయి శీధరం! అసలు విషయం ఇది ఎవ్వరితోను అనకు నీలోనే వుంచుకో! మేమంతా అనుకున్న ప్రకారం ప్లాను నిర్విఘ్నంగ జరిగితే నీవదృష్టవంతుడివై పోతావు ఒక్కుమ్మడిగా నీపేరు ఆచంద్రతారార్కం చిరస్థాయిగ ప్రతి పేపర్లో పెద్ద అక్షరాల్లో నిలిచిపోతుంది. ఎలాగయినా నిన్నూ, నీ గొప్పదనాన్ని పదిమందిలోకి తీసుకువచ్చి, నిన్ను ఒక కవిగా అందరికీ ఎరిగించాలని ఫ్రెండ్సంతా కలసి తాపత్రయపడి ప్లానొకటి వేశాం!— కాని నా 'రిక్వెస్టు' వక్కటే. మేం చేయబోయే ప్రతిపనికి తలూపి సరేనను. అంతే గాని వెధవ అడ్డ ప్రశ్నలువేసి మా ప్రాణం తియ్యొద్దు!" అని చెప్పుకు పోతున్న భారవి ధోరణి చూచి విసుక్కున్నాడు శ్రీధరం.

పూర్తిగా చెప్పనివ్వకుండా మధ్యలో అడ్డొస్తూ "ఏమిటోయి నీసోది? — అసలు సంగతేమిటో చెప్పరా తండ్రీ చంపక!" అంటూ బుంగమూతి పెట్టాడు.

శ్రీధరం అవస్థచూచి జాలిపడ్డ భారవి "ఒరే కవీ! నీకు కలసి వచ్చేకాలం ఆసన్నమవుతున్నదిరా! ఆ తర్వాత మేం నీకు కన్పిస్తామాని, నా అనుమానం"

"భారవీ! నీతల తిరుగుడు మాటలతో నాకు నిజంగ తల భారం వస్తోందిరా!! కొంపదీసి ఇంతకు నాకథేదైనా, నాకు తెలియకుండానే, ఏ పత్రిక లోనైనా ప్రచురింపబడటం జరిగిందా? — నిజం చెప్పరా సస్పెన్సులో పెట్టిచంపక! బాబ్బా—బు!" అంటూ తనలో వున్న అమాయకత్వాన్ని వెళ్ళ బుచ్చాడు.

"ఓరి వెర్రిపీనుగా! నీకు అంతటిఅదృష్టం పడితే లేనిదేముంది? మా అందరి బాధగూడ అలాంటి ఛాన్సులే నీకు త్వరలో రావాలనీ, ఆంధ్ర పాఠకలోకానికి నువ్వు ఒక రచయితగా పరిచయం కాబడాలనే!!" అంటూ ఫ్రేము కట్టించిన ఒక సన్మాన పత్రంలాంటిది శ్రీధరానికి అందించాడు. అమాంతంగా దాన్ని చేతిలోకి లాక్కుని ఆత్రంతో చదివాడు పెద్దపెట్టున నవ్వాడు చిన్న కూని రాగం తీశాడు కంటిలో ఆనందాశృవులు కదం తొక్కినయ్

శ్రీధరం పరిస్థితి అయోమయమైంది ఎట్టలేచి ఆనందాన్ని ఆపుకుంటూ "ఒరే భారవీ! నీ తెలివి చాలా అమోఘంరా!! కానీ నాకో చిన్న సందేహం.. నాకు రేపు మీరు చేయబోయే సన్మానిక అసలెవరైనా జనం వస్తారా??—"

"ఒరే చిట్టితండ్రీ! నేననుకుంటున్న చొప్పదంటు ప్రశ్నే వేశావు! శుభం పలుకరా మంకెన్నా అంటే యెవడో యేదో కూశాడుట అట్లావుంది నీ ప్రశ్న! ఈ సన్మానపత్రం నీకు సమర్పించటంతో అసలు రహస్యం యిది! జాగ్రత్తగావిను ఒకవేళ నీగుండె ఆగి పోతుందేమో! యెందుకైనా మంచిది మనస్సుకుదట బరుచుకుని మరీవిను— పదిరూపాయలు అప్పు చేసి అందరం కలిసి సన్మాన పత్రాలువేయించాం! ముందుగానే ఊరంతా పంచిపెట్టాం! అంటే; నీకు సన్మానం జరిగినట్టే— ఇదంతా కేవలం పబ్లిసిటీ స్టంటు— లేకపోతే నీకు సన్మానమేమిటిరా! నా మొహం... చివరకు ఇప్పుడు జరుగబోయేది మాత్రం, సింపుల్‌గా నలుగురం కలిసి ఫోటో స్టూడియోకి వెళ్ళి కుర్చీల్లో కూర్చుని, నీమెడలో పూలదండ వేస్తున్నట్టు, నీకో సన్మాన పత్రం సమర్పిస్తున్నట్టు ఫోటో తీయించి పేపరుకు పంపిస్తాం! స్థానిక స్వవిలేఖరి యెట్లాగు మన వాడే గాబట్టి, నీప్రతిభను గురించి దంచిపారేస్తూ పాతికలైన్లు వ్రాస్తాడు. ఆదెబ్బతో నీకు సుడీ తిరుగుతుంది.— నిదురదా అణుగుతుంది" అని అసలు రహస్యం వెలిబుచ్చాడు భారవి.

నిరుత్సాహంతో గుడ్లు తేలవేసిన శ్రీధరం వువ్వెత్తున లేచిన వాడల్లా చప్పగ చల్లారి పోయి, మూర్ఛ వచ్చిన వాడల్లే పెద్దకేకేసి అమాంతం 'కాంపు కాటు' మీద వళ్ళుతెలియకుండ పడిపోయాడు.

భారవి మంచినీటి కూజా కోసం గది నాలుగు మూలలు వెతక వారంభించాడు. ★